

Ms. Susan Ball
Ikhivautalik
Nunavunmi Ilihariakpaavik
Quiquataa 600, Iqaluit, Nunavut
X0A 0H0

Nunavut Ilihaqpaalliviat Titiraqhimagayit Naahuriyauyunik 2019-20-milu

Iidjirurvia 2019

Halu Ms. Ball,

Quviahuktunga tunihipluhi uminga Titiraqhimagumik Niriuktauhimanikkut uvunga 2019-20-mun. Umani titiraqhimagayut naunaiyautikhainik hivulliutiyakhanut pinahuaqtaillu ikayuutikhanginik Nunavut Ilihaliarpaaivingit (NAC) nutaami maniit ukiungat unalu naunaiyayukhat taima Iliharvikyuangit ikayuutainik maniliurnikkut pivaliadfjutikhanginik hivulliutiyukhanik ihuaqhaqtauhimayukhat Kavamatkut Nunavutim nutaaq pinahuaqtani, *Turaaqtavut*.

Umani titiraqhimagayut naunaiyautikhainik anginiqaqtunik mangit unniudjutingit pitquyauhimayut munariyakhaillu Iliharvikyuakkut, atuqquplugin piyungnautit kiunnaqtullu aulapkaidjutikhangit atuqtakhaliurniq.

Nahuriyuga havaqatigyaagani Katimayit Ataniqtuiyt Atanguyalu ikayuqtiriit akhuerutiqaqttiluta pipkariagani nakuunighanik ilishaqnikut atuqtukhanik Nunavumiutanit, tikuutiyautilugit havaariyaulraaqtukhanit uqautauyunik Turaaqtavut-mi.

Pitquyauhimayunik Pilluagakhaniklu 2019-20

NAC-kut 2019-mit 20-mut havauhikhainik upalugaiyaut mangilu atuqtukhat uqautauyuq malruuuknik atuqnigaqtuknik havaarilraaktakhainik Ilihariaqpaalirvik, amihut nalaumayut *Turaaqtavut*-mi, atuliqtuukhaugaluilu ihuaqnigini, inuuhiqatiaqnikhainiklu Nunavumiut ihumagilugit.

Inuit Havaliriagani Upalugaiyaut

Hiviliqmi aulanigani ukiumi atuliriaqnikhaagut, GN-kut atuqluaqtuq Inuit Havaliriagani Upalugaiyaut, NAC-kulu naunaituq upalugaiyautaat tikuaqtuutiaykharaluagat Ilihariaqpaalirvik havaktikhaqhiuruta inukniklu ihuaqtauyunik hulijutinik amigaiqpaaliriagani Inuit havaktut tamainit havakviuyuni.

Tamita havakviuyuq ukiuqtaqtumilu kuapariisiuyut kiuyariaqaqtut atuliriaagani inmik Inuit Havaliriagani Upalugaiyautimiknik ihuaqtuiklu atuqniginik ayuiqhajutinik pivalianikulu havaanik pipkagainik GN-kut, unaluaq kavamat ihuaqhaivaliatiilugu atuqtakhanik qahaktunik hatqiqniganit Atauhinigani Havakviuyuq Inuknik Ihuaqutiliqinikut.

Uvanga Apitilirvik 2018, Inuit havaktiuyut talvani NAC imatut amigaitilangat 56%. Nahuriyara takuyaagani aulaniga Ilihariaqpaalirvik atuliqniganik akhurutigiyatik amigaiqpaaliriagani Inuit havaktut.

Uumilruhaamiattuq Havagviit

Maliglugit Uumilruhaarnaitumi Havagviini Maligaq, GN-kut atuqtakhaungitpiaktunik uumilruhaarnaitumik, uvaluunniit piffaarnahungitluni. Tamarmik havaktit taiguktakhariyat, kangikhilugullu maliqayariyakhatlu maligaq, ukuallu Havaktiliqiyikkut Maliktakhait Atuqquyauhimayut ilakhaliukhimayut maliganut. Niriuktagit pipkainikkut Atanngujamun Katimajiinnunlu Aulapkaijijit inmiknik munaridjutiqaqtukhat pipkainikkut pikallaktaqturhimaittumik havagviqalutik Ilihariaqpaalirvik.

Havaqatitigiikkut uvalu Iligiingnikkut

Turaaqtavut, uvuuna *Katujjiqatigiinnivut*-kut havaarilraaktakhani, piquiyuq havaqatiriigiagani ikayuqtiriiliuat ihuaqhivaaliriagani inuujniit Nunavumiut. 2019mi-20mun, nigiukhimayunga NAC-kut havaqatiginiaqtait Nunavut Tunngavikket, tapkuatlu pingahuuyut avikturvingmiitun Inuit katidjutiqagiingit qiniqhiayaangat pidjutikharnik iliqtigikiukharnik havaqatigyaanganiklu.

Niriuqtuga takuyagani NAC-kut hakugikhivaaliqniganik ihuaqhatiaqniganiklu atuqniqaqtuup ikayuqtiriikniginik Momorial-kulu Ilihatiaqvikhaq. Una ikayuqtiriigutauyuq aturiaqaqtut una Ilihaqpaaliqvik ihuaqhivaaliriagani ilihaqnikut atuqtakhanik pipkagauyunik ilihaqtunit.

Hivunikhami Atulirumayainik Upalugaiyaut

Hivumuuvialitluta atautikut ukiuqtaqtumiutauvluta, hivunikhami upalugaiyainiq atulirumayayuniklu pijutinik ihuaqhaqniginik atuqluaqtuq aulaniqatiariagani kituliqaa timiuyuq kivgaqtuiyuq ihariagiyainik Nunavumiutaat.

Akhuurutait Katimayit Ataniqtuiyut hivuani atuqniqaqtuq havauhiat pivalianiganik qulini ukiuni atulirumayainik quyagiayayut. Taja ihariagiyainik Ilihaqpaaliqvikmi ilihaqtut ihumagiayauluaqpakaluaqhetik, atuluaqtut ukua hivunikhami iniqtigakhat pijutauyulu tikuqaqtayaagani atulaaqtunik inilaaqtuniklu pigiarutinik atuqpalianikhaagut. Nahuriyaga upalugaiyaut aktuqniqaqtumik pigahuunik ilikuut havaaqaqtunik ikayuutauniaqmat nuutpalianigit ukunani kavamanit ihumagiayuhimaaqniginiklu pivagiagani ilihaqnikut ihariagiyainik Nunavumiut.

2019-mit 20-mut, niriuqtuga takuyaamni Ilihaqpaaliqvip iniqniganik qulini ukiuni atulirumayainik, upalugaiyaulu atulipalianigagut.

Katimayikhahiumikkut Atuqtakhainik Maliqayakhainiklu

Katimayit Ataniqtuiyut atuqniqatiaqtumik ilaujutiqaqmata hivuliqhuqnigm ihumagiyaugituniklu Ilihaqpaaliqvikmi. Hakugiktuq Katimayit atuqluaqtuq pivagiagani Ilihaqpaaliqvik ilauhimariagani nakuuyumik ilaujutimi pipkainigani nakuuniqhanik aulariqtuniklu ilihautikhanik atulaaqtunik humiliqaa ukiuqtaqtumi.

NAC-kut havaktut atuliriagani kulini ukiuni atulirumayamiknik upalugaiyanmik, atuqniqaqtuq Katimayit ayugijutiqariagani hivuliqhuqniganik atulirumayayut turaaqvikhaanik timiuyuup.

2019-mit 20-mut, nahuruyatka Iliqaqpaaliqvik malruuknik nutaaknik katimaqatikaliriagani inuqualiriagani inuqagituuq. Atuqtukhami ukumi, Katimayit Ilihaqpaaliqviklu ihumagiaykharaluagat amigaiqpaaliriagani Katimayit, pilaaqmat ilagani maligauyuup,

ayugitaagani ayuruiriaganilu Ilihaqpaaliqmik hivumut aulavaliayaagani ihuaqtumik pigiarutimik.

Agiklivalianiginik Atutakhait Ilihaiyit

Nakuuyumik atuqtitauniga NAC-kut Ilihaiyit Ilihaqpalianihaagut Havaaq atuqnigaqtuq aulaniqatiariagani manikhaqhiurutilu pivaliayaagani ukiuqtatumi tamaini. Atuqtakhait Nunavumiut atuqpagiagani iliyaiyit ayuiqhajutikhait ahiani Nunavut nunani havavikni atuqluaqtut tamaini aulaniqatiaqnigani havaap.

Kiguani aulaniqatiaqtuup atuqniganik Ilihaiyit Ilihaqpalianikhaagut Havaaq Taloyoani Uqhuqtuumilu, niriuktuga takuyaamni agiklivaalirutikhanik Ilihaiyit Ilihaqpalianikhaagut Havaamik 2019-mit 20-mut.

Hivulighuqniq Iilitughainiqmi

Havaagit Ilihaqpaaliqvip Ihuaqhagainik Iilitughainikulu Havakiuyuq atuqluaqtuq ilituqhainiq ukiuqtaqtumi nalaumayaagani atuqtainik Nunavumiut, hatqiqtiniginiklu atuqtakhanik ihuaqhaitiaqnikhamik pivalianikhamiklu.

2019-mit 20-mut, nahuriyara Ilihaqpaaliqvik hivulighuliriagani hatqiqhinigagut atuqtakhanik ilituqhautini pijutiqaqtunik aulajutinut ihuaqutinik pivalianigini Nunavumi, ukualuat atuqhimaginaqtukhat aulajutit. Kanata hivumut aulavaliatilugu atuqaarumaniginik atuqhimaginiqtuukhat aulajutit, Ilihaqpaaliqvik upiniaqhimayukhat hivulighuriagani pivalianigit atuqnigaqtut aulajutinut nutauniqhat, atulaaqniginiklu Ukiuqtaqtumi.

Maligamut Pinahuarut

Ilihaqpaaliqvip Maligaliqinikut Ilihautauyunik Havaaq atuqluaqtuq agiklivaliriagani Nunavut ayuruirutikhait ukiuqtaqtuq ima pivalianiganik ayugitunik ikpigiyaqaqtunik Nunavumi ajikutaqagitumi qanurinigani aulainaqniaqtuqlu ukiuqtaqtumi aulaniqatiariagani.

Kiguani hivuliqmi ukiumi atuliqniganit, quviahuktuga ilihaqhmaaqtut amigainiginik havaami, nahuriyaralu qaguguraikpat qanurilivalianiganik ilihaqtut aulahimaqtilugit hivumut uvani havaami.

Atulirumayaayug Nunagiayuuni Havaktukhat Pivalianiginik

NAC-kut atuqnigaqtunik ikayuqtqaqpaliatilugit ahiilu Ilihaqpaaliqvuyut, agiklivalianiga Ilihaqpaaliqvip havaaga ilihautikhalu atuqtakhanik piyukhaugaluit ihuatiaqtumik, hatqiqhiyaagani ikayuriaqlugilu hakugiktut nunagiayuuni havaktukhat aalatqiini havaviyuni.

2019-mit 20-mut avataanulu, nahuriyatka Ilihaqpaaliqvik havaqatiqatiariagani GN-kuni havakiuyut aalalu havaktitiyt tikuqhiyaagani naunaitunik atutakhanik Ilihaqpaaliqvikmi ilihautikhanik ilaguini ikayuqtuiyuni inuqualiriagani, amigaiqpaliaugilu nunagiayuumi Inuilu havaktukhat ukiuqtaqtumi.

Havakpaliatiluta pivalianiganik Turaaqtaqut-mi havaariyaulraarumayait Hivumukpaliajutivut-mi, Ilihaqpaaliqvik atuqluaqtumik ilaujutiqaqtuq ikiklivaaliriaqani Nunavumi aturumainaqniganik ahinit nunaniqaaqhimayunik havaktukhanik inikhaqaqhugit, pivaliavlugit, ikayuqtuqniginiklu ayuruirutit ayugijutigiyailu Nunavumiut. Ihuaqtumik nalautiqniganik ayuiqhajutikhait qahaktut nunagiayuumi ukiuqtaqtumi kavamani havaktut ihariagiyauniginik tuniqhijutaayuq havaqatiriigutikhamik, niriuktuga takuyaagani taimailiniga atuqtukhami ikumi. Atuqnigatiaqnigalu tikuqhiyaagani ihuiliijutaayut aulaniqatiaqnikhaani atuliqnigalu atulirumayaayut aniruriagani ukua.

NAC-kut atuqtumayainik havaklutik ayuiqhaniqmik hanajutiniklu ayuiqhajutimik atuqluariaqaqtulu. Piqariagani ayugitunik nunagiayumi havaktukhanik munarinigagut hanajutinilu ihuaqhivaalirutaukmat manikhaqhiurutit pivalianigani humiliqaa ukiuktaqtumi, akikhivaaliriaganilu akitunigit iqluliqijutit, ihuaqhivaliayaagani Nunavumi igluliuqniginik ayuqhaqyuarutinik.

2019-mit 20-mut, nahuriyara Ilihaqpaaliqvik havaqatiqariagani Nunavumi Igluliqiyit Kuapariisiuyuq tikuaqhiyaagani atuqnikaqtut hanajutinut ayuiqhajutikhat atulaaqtuu, kiguani ikiklivalianiaqmat ihariagiyauuniginkivit hivuraanit hanayikhat inuit katraaktigut nunagiayumi.

Inuit Uqauhikkut Ayuiqhaghimaaqtunik Pivallianirmullu

Turaaqtavut tukhulauqtun amigairyumirutikharnik atugianganik Inuit uqauhirnik talvani kavamanmi. Taima aulahimaaqtitiut havakvingit talvani ilihaliarpaarvingmi nunaptingni, NACkut piqarniaqtun havaktakharnik akhurhaidjutikharnik Inuktut uqauhigiluagiyaangat havagianganik talvani kavamanmi.

2019-20mi, nigiukhimayungat taima iliharpaarvingmi qiniqhiayaangat pivalliyayaangat pidjutikharnik angikliyumirutikharnik ikayuutikharnik atugianganik Inuktut, ilaulunilu havagianganik havaqatigiiktukharnik talvani Havaktuliqiyit talvani havagvingmi.

Aulahimaarniaqtun pivalliadujutikharnik Inuktut uqauhiq atuqtakharnik talvani Ilighaliarpaarvingmi aulahimaaqtukhaq piumaluqaqtauyuq NACkutni uvaniuvit Katimayiingit Kavamaliqidjutikharnik.

Aulapkainiq uvalu maniliqinikkut Munaginiq Uniujuutinut Pitquyainik 2019-20mi

Una *Kiinauyaliqinirmut Auladjutikhanut Maligaq (FAA)*, talvani Naunaikut IX, Kavamatkunni Timiqutigiyangit, naunaikhiihimayut mikinikharmik iniqhiyarangamik titrautikhainut maniit atuqtauniinut iniqtauvikhainiklu Nunavutip Kavamatkunni Timiqutigiyangit ilauytlu kitunik iluanniitukharnik aviktuqhimayuni kuapulisitkut. Tamaluttauq, pidjutigivlugit hapkua nalunaipaligutikhat, kiutarutikhat uvalu aulatiarutikhat, Ministauyut munariyaqaqtut aviktuqhimayuni kuapulisitkut havaktihimayait maliktakhanik ihuaqtunik naunaiyautikhainik hapkua Nunavut Kavamatkut uvalu Nunavunmiut.

Aularaanginnaqtun unniutinikkut havaktauukhat ilaqaqtun ilinikkut katimadjutikhamun hapkuat uvani Maligaliuqvikmi:

- Ilihariaqpalliviup Havakviup Upalungaiyautingit, aadjikutaanik GN-kut Havakviup Upalungaiyautit iliuraqtauyuq katimadjutikhaq.

Ukiuq tamaat angijumik unniudjutimik tamainnin pihimavaktainni, kaantraaktigut akiliqtuqhunilu aturutinik pijauvaktut NDC-kunnin. Una unniudjuti, piqaqtukhat mikinikhaanun ilitturipkadjutinik tadja manimajut uvani GN-kut Ukiuq tamaat Pinikkut Hulidjutiinni Unniudjutimi, Akiliqtuqhuni Aturutinik Hulidjutiinni Unniudjuti unalu Kaantraakni Hulidjutiinni unniudjuti. (Upalungajarnikkut Akiliqtuqhuni Aturutinik Hulidjutiinni Unniudjutimik, ilihimalutit taapkuat ilitturipkaidjutit, pipkaqtittaqaqtut ihuangittumik havagutikkut ilihimajariirutinik taapkununga akittarutiniarungnarhijunin, uqaqtaujukhaungittuq).
- Ilitariyauyumik kiuyukhaq titiraqhimayunut Titiraqhimayuq Niriuktanganik, titiraqhimayuq maliktakhanik unalu Ministait pitquyanginnik hivuliqpaami katimadjutinga Maligaliurvikmi talvannga NAC-kunnut piyut titiqliqanik.

Talvuuna 2019-20 uniutipkakpakhimayutin tuniyaangat tuhaqtauyukharnik ukuninga aulayunik ilitugidjutikharnik munagiayauyukharnik tapkuninga Havakvianun **Kiinauyaliqiyitkutnun:**

- Katimayiinnin angiqtauhimayunin manikkut aturutikkut aallakkiikniqarnikkut unniutjutinik ukuninngalu akiliqtuunikku tnalautinniarhimayunik ukununga aulapkaitjutini hanatjutikhani lu akituyunilu taimaatut tatqiqhiutit tamaat. Una tatqiqhiuq naatkaga unipkaaqniq tuniyauyukhaugaluaq talvani hivuaniluniit quliq ubluani tamaini tatqiqhiunmi.
- Malruiqtuqlutik uqauhiqaqlutik kuapariisiyuup maniliqinikut aulanigagulu unipaat DM-mut Atautimi Kiuyariaqaqtut Kamitiuyumut.
- Tamaita ublukhait havagutikhallu titiqqat ihariagijaujut upalungaijarnikkut atauttimungaqhimamajut kavamatkut maniliqidjutait qilamitqijauninginni hailihimadjutainni imaatulluuniit maliklugu tunijauhimajumi pitqujauhimanirni ublughainni.
- Atan'nguyap titiqqangit aadlalluuniit naunaipkaininngit (NAC-kullu kiudjutinga) tuniyauyuq maniknik ihivriuqtuyut (tamarmik Kiinauyanut Ihivriuqtiryuaq Kaanatami aadlallu inmikkuuqtut maniknik ihivriuqtuyut) tamainnut ihivriuqtangit NAC-kunnut talvani ukumi.
- NAC apiriyaayuq havaktukhaq havaktinginnut Kiinauyaliqiitkut Kiinauyani Naunaipkaidjutinga Munariniqmullu havakvinga taimaa naunairami Kavamatkunni Kiinauyaliqinirmut Malik takhangit ihuaqtumik iliuraqhimayuq tamainni kiinauyaliriniqmumt nauaipkaininngani.

Anginiqaqtuqlu uqaqatigiingniit tuhaumapkaitjutiillu aularaanginnaqtukhaq tamaani kavamaptingga. Pidjutimi hakugigharnikkut kavamatkunnin pivigikharnirni, apirijara NDC-kut aularaanginnaqtukhaq havaqatigiittiarlugit Kiinaujaliqinikkut Havavia, alalu ilaujutiqaqtut havakviuyut, tamainni.

Niriuktunga uqaqatigiikkut hivulliutijaujukhanik hivunighainninku titiraqhimajut uvani Titiraqhimajumik Niriuktauhimanikkut. Niriuktungalu ihivriuriamni kiudjutingnun uumunga titiraqhimajumun.

Pittiarnekut,

Maligaliuqt Patterk Netser
Minista Munariniqaqtuq Nunavunmi Ilihariaqpaallivikmut

Aadjiliukhimayut:

Pauloosie Suvega, Angiyuqqaaq, Nunavunmi Ilihariakpaaavik
Jeff Chown, Tukliq Minista, Kiinaujaliqijikkut Havavia

Ms. Marg Epp
Ikhivautalik
Nunavunmi Nanminiqaqtut Atukkirviit Kuapuliisitkut
Qiuquata 2548, Iqaluit, NU
X0A 0H0

Nunavunmi Nanminiqaqtut Atukkirviit Kuapuliisitkut Titiqqidjutaat Piumayamingnut 2019-20

Iidjururia 2019

Halu Ms. Epp,

Quviahuktunga tunihipluhi uminga Titiraqhimagumik Niriuksauhimanikkut uvunga 2019-20-mun. Una titiraq uqaqtuq qanuriniginik havaarilraarumayainik iniqtirumayainiklu tiguaqtutijutikhat Nunavumi Maniqhaqhiuqtut Atukiqvikhaanik Kuapariisiuyumi (NBCC) nutaami aulaniqmi ukiumi uqaqhimayut Kavamat Nunavumi havaakhitaunigini, *Turaaqtavut*.

Umani titiraqhimagut naunaiyautikhainik anginiqaqtunik mangit unniudjutingit pitquyauhimayut munariyakhaillu Kuapuliisitkut, atuqquplugin piyungnautit kiunnaqtullu aulapkaidjutikhangit atuqtakhalurniq.

Nahuriyuga havaqatigyaagani Katimayini Hivuliqhuqtit havaktelu akhuuqtiluta ikayuriagani atuqtakhat manikhaqhiurutinik pivalianikut ukiuqtatumi.

Pitquyauhimayunik Pilluagakhaniklu 2019-20

NBCC-kut 2019-mi havauhikhainik upalugaiyaut mangilu atuqtukhat uqautauyuq malruuknik atuqniqaqtuknik havaarilraaktakhainik Kuapariisiuyumi, amihut nalaumayut *Turaaqtavut*-mi, atuliqtuukhaugalilu ihuaqnigini, inuuhiqatiaqnikhainiklu Nunavumiut ihumagilugit.

Inuit Havaliriagani Upalugaiyaut

Hivuliqmi aulanigani ukiumi atuliriaqnikhaagut, GN-kut atuqluaqtuq Inuit Havaliriagani Upalugaiyaut, NBCC-kulu naunaituq upalugaiyautaat tikuqaqtutiyakharaluagat Kuapariisiuyuup havaktikhaqhiuruta, inukniklu ihuaqtauyunik hulijutinik amigaiqpaaliriagani Inuit havaktut tamainit havakviuyuni.

Tamita havakviuyuq ukiuqtaqtumilu kuapariisiuyut kiuyariaqaqtut atuliriaagani inmik Inuit Havaliriagani Upalugaiyautimiknik ihuaqtuiklu atuqniginik ayuiqhajutinik pivalianikulu havaanik pipkagainik GN-kut, unaluaq kavamat ihuaqhaivaliatilugu atuqtakhanik qahaktunik hatqiqniganit Atauhinigani Havakviuyuq Inuknik Ihuaqutiliqinikut.

Uvanga Apitilirvik 2018, Inuit havaktiuyut talvani NBCC imatut amigaitilangat 40%. Ilitrigaluaqhugit NBCC-kut ikitunik ikayuqtiriiktuaqtut, nahuriyara takuyaagani aulaniga

Kuapariisiuyuup atuliqniganik akhurutigiyatik amigaiqpaaliriagani Inuit havaktut 2019-mit 20-mut.

Uumilruhaarniattuq Havagviit

Maliglugit Uumilruhaarnaitumi Havagviini Maligaq, GN-kut atuqtakhaungitpiaktunik uumilruhaarnaitumik, uvaluunniit piffaarnahungitluni. Tamarmik havaktit taiguktakhariyat, kangikhilugullu maliqayariyakhatalu maligaq, ukuallu Havaktiliqiyikkut Maliktakhait Atuqqayauhimayut ilakhaliukhimayut atugakhat. Taimaitumik, piyariaqaqtutit Angiyuqaak CEO-ju munariyakhait maliqattiaktukhat uumilruhaarnaitumi havagviini NHC-kut.

Havaqatitigiikkut uvalu Iligliingnikkut

Turaaqtavut, uvuuna Katujjiqatigiinnivut-kut havaarilraaktakhani, piquiyuq havaqatiriigiagani ikayuqtiriiliuat ihuaqhivaaliriagani inuujuniit Nunavumiut. Ikayuriagani manikhaqhiurutit pivalianiginik Nunavumi ajikutaqagitumi qanuriniganik, atuqnicaqtuq NBCC-kut ikayuqtuihimariagani ahiinik atuqtitiyunik havakviuyunik ihumagiyaqaqlutik havaqatiriigiamikni ikayuqniginik kivgaqtuqtamiknik.

Quviahuktuga tuhariami 2018-mit 19-mut, Kuapariisiuyuq nutaaguqtqaat MOU-giyatik Qigitaalukmi Manikhaqhiurutit Pivalianiginik Kuapariisiuyuqlu, Qitiqmiuni Nunagiayayuni Hivuniqhaliqiyit Timiuyuqlu, Atuqtuaqviklu Kuapariisiuyuq. Ukua ikayuqtiriigutauginaqtut qayaknaqniaqtut pipkaivagiagani ihuatiaqtunik ikayuutikhanki piyumayainik agiklivaliayut manikhaqniurutit ukiuqtaqtumi.

2019-mit 20-mut, nahuriyuga takuyaagani ukua ikayuqtiriigutauyut hakugikhivaalilqinik, havaqatiriigutilu pivalianiginik, hatqipaliamiginiklu NBCC-kut havaqatiriigutikhait Kivaliqni Manikhaqhiurutit Pivalianiginik Havakviuyuq.

Atulirumajaujunik Upalungajaut

Hivumuuvialatiluta atautikut ukiuqtaqtumiutauvluta, hivunikhami upalugaiyainiq atulirumayauyunku pijutinik ihuaqhaqniginik atuqluaqtuq aulaniqatiariagani kituliqaa timiuyuq kivgaqtuiyuq ihariagiyainik Nunavumiutaat.

Akhuerutait Katimayini Hivulighuqtit pivalianiganik nutaamik atulirumayauyunik upalugaiyaunmik 2019-mit 22-mut agiyut. Taja aulanigit Kuapariisiuyumi kivgaqturiagani kivgaqtuqtatik hivuliuyariaqaqhutik, atulaqaqtut ukua hivunikhami iniqtigakhat pijutauyulu tikuaqtauyaagani atulaaqtunik inilaactuniku pigiarutinik atuqpalianikhaagut.

2019-mit 20-mut, nahuriyuga takuyaagani qanuq atuqpalianiganik nutaaq atulirumayauyunik uplaugaiyaut ikayuqtuqmaga *Turaaqtavut*-mi havaarilraarumayait *Pivaallirutivut*-mi hatqiqhiyaagani manikhaqhiurutikhanki nunagiayayuni manikhaqhiuqtuni akhuuqhaqlugilu inmiknik aulaniqliriagani nunagiayayunilu havaktuqaliriagani.

Tuhaqtitinkkut upalungaiyautit

2018-mit 19-mut titiqitamini nahuriyaminik NBCC-kunut, inigiyamniitugaluaq, taja Hivulighuqtuqliqtuq Nunavumi Kavamaini, tikuaqhiyuq amigaiqpaaliriagani atuqniganik Inuiqnaqtut havauhiqmi aturiagani kavamani. Una atuqnicaqtuq havaarilraaqtukhaq, uqautauyumi *Turaaqtavut*-mi, atuqluaqtuq hakugikhivaaliriagani Nunavut ajikutaqagitumik ukiuqtaqtumik. Manikhaqhiurutinik pivalianiganit, atuqtitaagani atukiriagani ikayuutinik tamaini ilitariyauhimayunik uqauhiqni ikayuutauyuq ihuaqhariagani ayuqhautainik mikiyut manikhaqhiurutauyut agiklivaaliriagani ukuiqtaqtumi.

Quviahuktuga takuyaagani Kuapariisiuyuup nutaaguqtihimayumik qaritauyami qungialiugainik ilaqaqmat Inuktutit uqauhiqnik, Kuapariisiuyuqlu havakmalu piqariagani qaritauyami Inuinaqtut

uqauhiqniklu. 2019-mit 20-mut nahuriyuga takuyaami amigaitqiyani titiraakhanik uuktutiniklu qahaktunik ajikuhiuriagani Inuktut.

Ilagiya qaritauyami nutaaguqtinqinini, 2019-mit 20-mut, nahuriyuga takuyaagani pivalianiga tuhaumajutinut upalugaiyautikhaat Kuapariisiyuup, NBCC-kut pihimariagani tamainik atulaaqtunik amigaiqpaaliriagani havaatik ikayuqturiaganilu manikhaqhiurutauyut humiliqaa ukuqtaqtumi.

Piyungnautit Kiunnaqtullu

Quviahuktuga takuyaagani NBCC-kut 2017-mit 18-mut Aipagutuaraagat Unipaagani ilaqaqmat uqaqniginik NBCC-kut kivgaqtuqtainik. Qauymayutit, una atuliquyauyuq hatqiqhimayut 2018-mit 19-mut Titiqami Nahuriyauyunik, kihiani 2015-milu Ihuaqhainyinit Kamitiuyumit Ihumagiyaugitunik Kavamani Aulanigini Inuilu Maniliqijutaini, Hivuniqhijutiniklu Angiagiyauyuniklu Kamisinauyumit.

Nahuriyara una pigiarut atuqhimaqaqnigan 2019-mit 20-mut, Katimayilu qauyimaquuqmata atuqniganik una uqatarutauyuq takuukhautiaqniqanit pigiarutauyut kiuyuvautiaqniqaniklu.

Maligaliurvingmi Nutannguqtqtauyut

Katimadjutaani 4th Maligaliurvik, Tikkuqaqtuhimayut Katimayiinginnut uumanii Ulapiqtauninnganut Kavamatkut Aulapkaidjutininnangani unalu Maniliqitinginnullu pitquiyut taimatut NBCCtkut tunihimayut Ministap pitquhimayainik ihuaqhautikhanganik *Nunavunmi Nanminiqaqtut Atukkirviit Kuapuliisitkut Maligq.*

Kagiqhimayapnit havaat pijatauhimaaqtuq atuqnikaqtunik nutaaguqtirutinik *Malikaqyuami.* Ilitariyara pigiarut maligakhaq nutaaguqtinqiga hivituyuukmat, nahuriyatkalu Kuapariisiyuq havaarihimaginariagani 2019-mit 20-mut, piyariaqaqnigan.

Atautimiulirutaulaaqtuq

Tuharumainaqtuga uqaqatiriigutaunigani ilagani ihumagiyauyuup atautimukpalianiginik NBCC-kut Nunavumilu Pivalianikut Kuapariisiyuq (NDC). Nahuriyuga takuyaagani NBCC-kut naunaiyaivaliayaagani una ihumagiyauyuq ihuatiaqniqagut ikayuqtqiqlutik NDC-kunik Havakiuyumiklu Manikhaqhiurutinik Pivalianikut Aulaqtuliqinikulu.

Kiullaktarutini Manikkullu Aulapkainingani Unniutinikkut Niriugijaujut uvani 2019-20 Maniliqinikkut Ukiumi

Una *Kiinauyaliqinirmut Auladjutikhanut Maligaq* (FAA), talvani Naunaikut IX, Kavamatkunni Timiqutigiyangit, naunaikhiihimayut mikinikharmik iniqhiyarangamik titirautikhainut maniit atuqtauniinut iniqtauvikhainiklu Nunavutip Kavamatkunni Timiqutigiyangit ilauyutlu kitunik iluanniitukhanik aviktuqhimayuni kuapulisitkut. Tamaluttauq, pidjutigivilugit hapkua nalunaitpaligutikhat, kiutiarutikhat uvalu aulatiarutikhat, Ministauyut munariyaqaqtut aviktuqhimayuni kuapulisitkut havaktihimayait maliktakhanik ihuaqtunik naunaiyautikhainik hapkua Nunavut Kavamatkut uvalu Nunavunmiut.

Aullaranginaqtumik unniudjutikhanganut havaktakhanganut munariyakhanganullu ilauyut katimadjutikhanut iliayukhat Maligaliurvingmi:

- NBCCtkut havaakhanut hivunikhalirutait, aadjikkutani atautikkut GN-kut havaakhanut hivunikhalirutait katimadjutikhanut iliayukhat.
- Aipparurangat naunaiyattikhaimayumik iniqhiyarangamik titirautikhainut maniit atuqtauniinut tamainut pinahuarutikhanut, kaantraktut unalu atuqtitauninnganiklu hulidjutingit havaktauyunit. NBCCtkunit. Una unniudjuti piqaqtukhat mikinikhaanun ilitturipkadjutinik tadja manimajut uvani GN-kut Ukiuq tamaat Pinikkut Hulidjutiinni Unniudjutimi, Akiliqtuqhuni Aturutinik Hulidjutiinni Unniudjuti unalu Kaantraakni Hulidjutiinni

unniudjuti. Upalungaiyarnikkut Akiliqtuhuni Aturutinik Hulidjutiinni Unniudjutimik, ilihimalutit taapkuat ilitturipkaidjutit, pipkaqtittaqaqtut ihuangittumik havagutikkut ilihimayariirutinik tapkununga akittarutiniarungnaqhiyunin, uqaqtauyukhaungittuq.

- Ilitariayumik kiuyukhaq titiraqhimagunut Titiraqhimagyuq Niriuktanganik, titiraqhimagyuq maliktakhanganik unalu Ministait pitquyanginnik hivuliqpaami katimadjutinga Maligaliurvikmi talvannga NBCC-kunnut piyut titiqqanik.

Talvuuna 2019-20 uniutipkakpakhimayutin tuniyaangat tuhaqtauyukharnik ukuninga aulayunik ilitugidjutikharnik munagiayauyukharnik tapkununga Havakvianun Kiinauyaliqiyitkutnun:

- Katimajiinnin angiqtauhimajunin manikkut aturutikkut aallakkiikniqarnikkut unniudjutinik ukuninggalu akiliqtuinikkut nalautinniarhimajunik ukununga aulapkaidjutini hanadjutikhani lu akitujunilu taimaatut qaangiraangata pingahut tatqiqhiutit tujuqtaujullu iluani 30-ni ubluni nungunningani pingahut tatqiqhiutini.
- Malruiqtuqlutik uqauhiqaqlutik kuapariisiuyuup maniliqinikut aulanigagulu unipaat DM-mut Atautimi Kiuyariaqaqtut Kamitiuyumut.
- Tamaita uplukhait havagutikhallu titiqqat ihariagiayut upalungaiyarnikkut atauttimungaqhimagut kavamatkut maniliqidjutait qilamitqyauninginni hailihimadjutainni imaatulluunniit maliklugu tuniyauhimayumi pitquauhimanirni uplukhainni. Atan'nguyap titiqqangit aadlalluuniit naunaipkaininngit (NBCC-kullu kiudjuttinga) tuniyauyuq maniknik ihivriuqtuyut (tamarmik Kiinauyanut Ihivriuqtiruyaq Kaanatami aadlallu inmikkuuqtut maniknik ihivriuqtuyut) tamainnut ihivriuqtangit NBCC-kunnut talvani ukiumi.
- NBCC-kut apiriayauyuq havaqatigilugit havaktiit Kiinauyaliqinikkut Havaviani Maniliqinikkut Unniudjutikkut Munarinikkullu havaviani pipkainikkut Kavamatkunni Maniliqinikkut Aturutit ihuaqtumik atuqtipkaqtauyut tamainni maniliqinikkut unniudjutini.

Anginiqaqtuqlu uqaqatigiingniit tuhaumapkaitjutiillu aularaanginnaqtukhaq tamaani kavamaptingni. Pidjutimi hakugigharnikkut kavamatkunnin pivigikharnirni, apirijara NBCC-kut aularaanginnaqtukhaq havaqatigiittiarlugit Kiinaujaliqinikkut Havavia tamainni.

Niriuktunga uqaqatigilutit hivulliutiyauyukhanik hivunikhainniklu titiraqhimagut uvani Titiraqhimagumik Niriuktauhimanikkut. Niriuktunga takuyumaplugit ihivriurianganillu kiudjutikhait titiqidjutimnut.

Pittiarnikkut,

Maligaliuqtu David Akeeagok

Minista Munariyalik uvunga Nunavunmi Nanminiqaqqtut Atukkirviit Kuapuliisitkut

Aadjiliuqhimagyuq Una Titiraq Hapkunanut:

Peter Ma, CEO, Nunavut Nanminiqaqtuniv Ikkayuqtita Timigiyat

Udlu Hanson, Tukliq Minista, Pivalliajuliqijikkut Ingilrajuliqijikkullu Havavia

Jeff Chown, Tukliq Minista, Kiinaujaliqijikkut Havavia

Mr. Donald Havioyak
Ikhivautalik
Nunavut Pivalliajjutikhalarinirmut Katujjiqatigiinnun
Box 249, Kangiqliniq, NU
X0C 0G0

Nunavunmi Pivalliadujutikhalarinirmut Katujjiqatigiit 2019-20

lidjirurvia 2019

Haluu Mr. Havioyak,

Quviahuktunga tunihipluhi uminga Titiraqhimagumik Niriuktauhimanikkut uvunga 2019-20-mun. Una titiraq uqaqtuq qanuriniginik havaarilraarumayainik iniqtirumayainiklu tiguaqtuitutikhat Nunavunmi Pivalliadujutikhalarinirmut Katujjiqatigiit (NDC) nutaami aulaniqmi ukiumi uqaqhimayut Kavamat Nunavumi havaakhitaunigini, *Turaaqtavut*.

Umani titiraqhimagayut naunaiyautikhainik anginiqaqtunik mangit unniudjutingit pitquyauhimayut munariyakhaillu Kuapuliisitkut, atuqquplugit piyungnautit kiunnaqtullu aulapkaidjutikhangit atuqtakhaliurniq.

Nahuriyuga havaqatigyaaganani Katimayini Hivulihuqtit havaktilu akhuuqtiluta ikayuriagani atuktakhat manikhaqhiurutinik pivalianikut ukuqtatumi.

Pitquyauhimayunik Pilluagakhaniklu 2019-20

NDC-kut 2019-mit 20-mut havauhikhainik upalugaiyaut mangilu atuqtukhat uqautauyuq malruuknik atuqnigaqtuknik havaarilraaktakhainik Kuapariisiuyumi, amihut nalaumayut *Turaaqtavut*-mi, atuliqtuukhaugaluilu ihuaqnigini, inuuhiqatiaqnikhainiklu Nunavumiut ihumagilugit.

Pikallaktaqturniqangittumik Havagviit

GN-kut humaagihungujait pikallaktaqturniit, piniaqtaqturniit akiraqturniilluunniit qujaginnait havagvikmikni kavamatkunniliu pivigijamikni. Pikallaktaqturniit havagvikni pidjutiqaqtaaqtuq nakuungitpiaqtunik hulaqutinik havaktiup inuuhiridjutanun, pidjutiqaqtaaqtumilu hivituniqaqtunik hulaqutinik inungnun timiquitunlu tamaanun. Niriuktagit pipkainikkut Atanngujamun Katimajiinnunlu Aulapkaijiit immiknik munaridjutiqaqtukhat pipkainikkut pikallaktaqturhimaattumik havagviqalutik NDC-kunni.

Inuit Havaliriagani Upalugaiyaut

Hivuliqmi aulanigani ukiumi atuliriaqnikhaagut, GN-kut atuqluaqtuq Inuit Havaliriagani Upalugaiyaut, NDC-kulu naunaituq upalugaiyautaat tikuaqtuutiyakharaluagat Kuapariisiyuup

havaktikhaqhiuruta inukniklu ihuaqtauyunik hulijutinik amigaiqpaaliriagani Inuit havaktut tamainit havakviuyuni.

Tamarmik havagviit avikturnianilu kuapuliisiuyut kiuyunnautiqaqtut pivalliadjudikhaliurnikkut atuliqpalliadjudutikhanginiklu pittiaqhimagunik Inuit Havagvikhainik Parnautikhat, ilauytlu ihuaqtumik aturnikhainik ayuiqhaudjidjutikhat pivalliadjudutikhankilu pinahuarutit pipkagauyuq GN-kunit, unaluaq kavamat havaktilugit ihuaqhivaaliriagani atuqtakhat qahaktut hatqiqnigagut atahuhiinqmik ilikuuqtumik Havakviuyumi Havaktuliqiyinit.

Ilitrigaluaqhugit NDC-kut ikitunik ikayuqtiriiktuqaqtut, nahuriyara takuyaagani aulaniga Kuapariisiyuup atuliqniganik akhurutigiyatik amigaiqpaaliriagani Inuit havaktut 2019-mit 20-mut.

Agiklivikhainik Hakugiktut Ikayuqtiriigutit

Turaaqtavut, uvuuna *Katujiqatigiinnivut*-kut havaarilraaktakhani, piquiyuq havaqatiriigiaqani ikayuqtiriiliuat ihuaqhivaaliriagani inuujunit Nunavumiut. Amigaitut atuqnigaqtuqtut havaagit NDC-kut tungaviqaqtut ilagani hakugiktut manikhaqhiurutini ikayuqriftiigutinip pipkaiyunik Kuapariisiyuq atuqtitiyaagani aalatqiinik manikhaqhiurutinik pivalianigagut atuqtakhainik Nunavumiut.

Ihuaqhatiaqhimayut ikayuqtiriigutit uumatut ukunanga Kitiqmiuni Niqiliqvikkmit Amialikanilu Halumaniginik Iqaluknit, ukualu pipkaivagiagani ikayuqtuutinik hanauyaqtilu manikhaqhiurutiqaqtulu atuqluaqniaqtut agiklivaaliriagani Nunavumi manikhaqhiurutit hivunikhami.

2019-mit 20-mut, nahuriyatka NDC-kut tungaviuhimaariagani ukuniga atuqnigaqtunik ikayuqtiriigutinik, pivalianiginiklu nutaat ikayuqtiriigutit atulaaqtut.

Atuqtuukhat Nunagiayuuni Maniliqijutinik

Quviahuktuga tuharama NDC-kut hivuliqhuqnigit havakniganik pivalianigani agiqatiriigutikhampik nunagiayuumi maniliqijutikhaini uvuuna Uquqmiut Hanauyaaliquiyit Mikhaniklu Pakniqtuumi.

Manikhaqhiurutinik pivalianiq tamainilu inuhiqatiaqniq ukiuqtaqtumi kikliqaqtut pilimagitamiknik amihiq Nunavumiut aturiagani maniliqijutinut ikayuutit nanminik nunagiayamikni. Atulaaqniginik ikayuutit maniliqiyit havakviuyuq tukiqagitus amigaitqiyaniq atuqtakhainik mangit atuqtitauniginik nanikhaqhiurutini nanminikluniit agilraqariagani talvaltuagutinmata, kihiani agitqiyaniq ilipqamayakhanik maniknik, maniliqinikut uqauhiuyunik, nanminiklu aulaniqaqpaliayaagani inuujuhimi.

Ikayuqturiagani Turaaqtavut-mi havaarilraarumayaayuq Inuuusivut-mi, 2019-mit 20-mut, nahuriyatka NDC-kut uqaqatiriigutigiyatik agiqatiriigutigiyakhatiklu piyaagani agiqatiriigut nunagiayuumi maniliqivikhamik nakurutautiariagani Nunavumiunit inuuyunik Pakniqtuumi.

Piangajarnikkut Aallaakkiiknigarniit

Turaaqtavut pijumajuq aallakkiikniqarnirnik pimmarigharnirniklu piangajarnikkut uukturvikhanun akhuurhainikkut inmikkuurutikhanun nunallaanilu havaaghanun. 2019-20-mi, niriuktara NDC-kut, talvuuna Venture Investment Fund (maniliqtutighaq), qinirhialuni nutaanik maniliurutikhanik imaa kikliqaqtunik \$500,000, turaangadjutiqarluni nunallaani anguniarnirnik aquinikkullu havagutinik.

Niriuktunga unniudjutinun qanqtun NDC havaktuq ikajurnikkut aallatkiikniqarutiqaqtunik piangajautikhanik tuniaqtun Nunavunmiunnun amigaittunik havaaghakkut nanminikkullu havavikhanik qanuriliurutikhanik.

Atautimiulirutaulaaqtug

Tuharumainaqtuga uqaqatirriigutaunigani ilagani ihumagiayauyuup atautimukpalianiginik NDC-kut Nunavut Nanminiqaqtuniq Ikkayuqtita Timigiyat (NBCC). Nahuriyuga takuyaagani NDC-kut naunaiyaivalayaagani una ihumagiayauyuq ihuatiaqnigagut ikayuqtqiqaqlutik NBCC-kunik Havakiuyumiklu Manikhaqhiurutinik Pivalianikut Aulaqtuliqinikulu.

Kiullaktarutini Manikkullu Aulapkainingani Unniutinikkut Niriugijaujut uvani 2019-20 Maniliqinikkut Ukiumi

Taamna *Kiinajalirinirmut Auladjutainnut Maligaq* (FAA), uvani llangani IX, Kavamatkunnin Pivikharviit, naunaijarhimajait mikinikhaanun unniutinikkut havaktakhat uplughailu ukununga Nunavutip kavamatkunnin pivikharvknun ilaqaqtuqlu naunaijaqpiarhimajunik pitjutikhanik ukununga Nunavunmi kuapuriisinun. Taimaalu, pidjutinganun angiklijuummirmihimajuni tautungnarnirni, kiullaktarutini nakuuniqarninginnilu, Ministat munarijalgit Nunavunmi kuapuriisinun tunijaqtun hivulliurutikhanik tuniquinikkut aallaniklu anginiqaqtunik ilitturipkaidjutikhanik GN-kunun Nunavunmiunnunlu.

Aularaanginnaqtun unniutinikkut havaktaujukhat ilaqaqtun ilinikkut katimadjutikhamun hapkuat uvani Maligaliuqvikmi:

- Ilinikkut katimadjutikhamun NDC-kut Havagnikkut Hivunikhaa, talvani uplungani GN-kut Havagnikkut Hivunikhaat ilinikkut katimatjutikhamun.
- Ukiuq tamaat angijumik unniudjutimik tamainnin pihimavaktainni, kaantraaktigut akiliqtuqhunilu aturutinik pijauvaktut NDC-kunnin Una unniudjuti piqaqtukhat mikinikhaanun ilitturipkadjutinik tadja manimajut uvani GN-kut Ukiuq tamaat Pinikkut Hulidjutiinni Unniudjutimi, Akiliqtuqhuni Aturutinik Hulidjutiinni Unniudjuti unalu Kaantraakni Hulidjutiinni unniudjuti. (Upalungajarnikkut Akiliqtuqhuni Aturutinik Hulidjutiinni Unniudjutimik, ilihimalutit taapkuat ilitturipkaidjutit, pipkaqtittaqaqtut ihuangittumik havagutikkut ilihimajariirutinik taapkununga akittarutiniarungnarhijunin, uqaqtaujukhaungittuq). Una unniudjuti ihuaqtumik ilaliutijauttaaqtuq uvani NDC-kut Ukiuq tamaat Unniudjutaanun.
- Kiudjutit ukununga titiqlanun niriuktauhimanirni, titiqlanun qanuriliuqujaudjutini, ukuallu Ministanin hivulliurutainnik uvani hivullirmi katimanirni Maligaliuqvip kinguagut Kuapuriisitkut pininginnin taapkununga titiqlanik.

Talvuuna 2019-20 uniutipkakpakhimayutin tuniyaangat tuhaqtauyukharnik ukuninga aulayunik ilitugidjutikharnik munagiayuukharnik tapkuninga Havakvianun Kiinauyaliqiyitkutnun:

- Katimajiinnin angiqtauhimajunin manikkut aturutikkut aallakkiikniqarnikkut unniudjutinik ukuninngalu akiliqtuinikkut nalautinniarhimajunik ukununga aulapkaidjutini hanadjutikhani lu akitujunilu taimaatut qaangiraangata pingahut tatqiqhiutit tujuqtaujullu iluani 30-ni ubluni nungunningani pingahut tatqiqhiutini, ilaliutilugulu ukiup-nungunningani maliliqinikkut naunaijautianik piqarluni avatquhimanikkut/atugaqarnikkullu unniudjutinik.
- Malruiqtuqlutik uqauhiqaqlutik kuapariisiyuup maniliqinikut aulanigagulu unipaat DM-mut Atautimi Kiuyariaqaqtut Kamitiuyumut.
- Tamaita ublukhait havagutikhallu titiqqat ihariagijaujut upalungaijarnikkut atauttimungaqhimagjut kavamatkut maniliqidjutait qilamitqijauninginni hailihimadjutainni imaatulluunniit maliklugu tunijauhimajumi pitquauhimanirni ublughainni.
- Ihivriuqtinin titiqqat aallanikluunniit unniudjutinik (ilaujuqlu NDC-kut kiudjutaa) tunijauhimajut ihivriuqtimin (taapkunannga Kiinaajanut Ihivriuqtijuamin Kanadami uumanngalu qujaginnamin ilikkuuqtumin kiinaajanut ihivriuqtimin) tamainnun ihivriuqhinirnun NDC-kunnun talvunga ukiumun.
- NDC-kut apiriayuq havaqatigilugit havaktiit Kiinauyaliqinikkut Havakviani Maniliqinikkut Unniutjutikkut Munarinikkullu havakviani pipkainikkut Kavamatkunni Maniliqinikkut Aturutit ihuaqtumik atuqtipkaqtauyut tamainni maniliqinikkut unniutjutini.

Pijukhaqlu uqaqatigiikniit tuhaumapkaitjutiillu aularaanginnaqtukhaq tamaani kavamaptikni. Pidjutimi hakugigharnikkut kavamatkunni pivigikharnirni, apirijara NDC-kut aularaanginnaqtukhaq havaqatigiittiarlugit Kiinaujaliqinikkut Havakvia tamainni.

Niriuktunga uqaqatigiiknikut hivulliutijaujukhanik hivunighainniklu titiraqhimajut uvani Titiraqhimajumik Niriuktauhimanikkut. Niriuktungalu ihivriuriamni kiudjutingnun uumunga titiraqhimajumun.

Pittiarnikkut,

Maligaliuqti David Akeeagok
Minista Munarijuq uvunga Nunavunmi Pivalliadjutikhaliqinirmun Katujjiqatigiiknut

Aadhiliuqhimayut:

Darrin Nichol, Atanngujaq, Nunavunmi Pivalliadjutikhaliqinirmun Kuapaliisit
Udlu Hanson, Tukliq Minista, Pivalliajuliqijikkut Ingilrajuliqijikkullu Havakvia
Jeff Chown, Tukliq Minista, Kiinaujaliqijikkut Havakvia

Mr. Bob Leonard
Ikhivautalik, Nunavut Igluliqiyiryuakkut Kuapuliisitkut
Quiquta 1000 Nayugaa 1400
Iqaluit, Nunavut X0A 0H0

Nunavut Igluliqiyiryuakkut Kuapuliisitkut Titiraq Niriuriyanut, 2019-20

Iidjiruria 2019

Halu Mr. Leonard,

Quviahuktunga tunihipluhi uminga Titiraqhimajumik Niriuktauhimanikkut uvunga 2019-20-mun. Una titiraq uqauhiqaqtuq havaarilrarumayainik iniqtirumayainiklu tiguaqtuutiakhainik Nunavunmi Igluliqiyiryuat (NHC) nutaami aulanigani ukiuqmi, uqautauyut Kavamat Nunavumi havaakhitaunigini, *Turaaqtqvut*-mi.

Umani titiraqhimayut naunaiyautikhainik anginiqaqtunik mangit unniudjuttingit pitquyauhimayut munariyakhailu Kuapuliisitkut, atuqquplugin piyungnautit kiunnaqtullu aulapkaidjutikhangit atuqtakhalioruniq.

Havaqatigiyumayatka Kuapuliisitkut Katimayingit Hivuliqtingillu havaqatigiiktut havaqatigiiktatluta avikturnipta iglukhailiurutanik ihuaqhiyuumirlugillu ihuarnikhait, hailinikhainik akiliruminaqtuniklu iglukhainik Nunavunmiut.

Pitquyauhimayunik Pilluagakhaniklu 2019-20

NHC-kut 2019-mit 20-mut havauhikhainik upalugaiyaut mangiliu atuqtukhat uqautauyuq malruuknik atuqnigaqtuknik havaarilraaktakhainik Kuapariisiuyumi, amihut nalaumayut *Turaaqtavut*-mi, atuliqtuukhaugalilu ihuaqnigini, inuuhiqatiaqnikhainiklu Nunavumiut ihumagilugit.

Inuit Havaliriagani Upalugaiyaut

Hivuliqmi aulanigani ukiumi atuliriaqnikhaagut, GN-kut Inuit Havaliriagani Upalugaiyaut imaalu NHC-kulu naunaituq upalugaiyautaat tikuaqtuutiakhalaraluagat Kuapariisiuyuu havaktikhaqhiuruta, inukniklu ihuaqtauuyunik hulijutinik amigaiqpaaliriagani Inuit havaktut tamainit havakviuyuni.

Tamita havakviuyuq ukiuqtaqtumilu kuapariisiuyut kiuyariaqaqtut atuliriaagani inmik Inuit Havaliriagani Upalugaiyautimiknik ihuaqtuiklu atuqniginik ayuiqhajutinik pivalianikulu havaanik pipkagainik GN-kut, unaluaq kavamat ihuaqhaivaliatilugu atuqtakhanik qahaktunik hatqiqniganit Atauhinigani Havakviuyuq Inuknik Ihuaqtiliqnikut.

Taimaa Nunamikni Igluliqiitkut Timiqutigiyangit (LHO-kut) havaktittiyut amigaitpiaqtunik Inuinnainnik havaktut piqaqtuqlu amigaittuq Inuinnait havaktut nampangit, Apitilirivikmi 2018, Inuit havaktut Kuapuriisingani 36pusantnguyuq, mikitqianguyuq nampanganik tamainnit Nunavut Kavamatkut havakvinginni unaluuniit nunavunmi kuapuriisinganit. 2019mit-20mut, ihumagiunga Kuapuriisinga piliurniaqtut akhuraaluk akhuurniqmik angikliyuumiutigami Inuit havaktut qanuriliurutikkjut ilitariayyuq NHC-kut Inuit Havaktut Ihumaliurutinga, unalu havaktut havaktinginnut piliuriami havaamut hivumuunqniqmut ihumaliurutinik, angiqliyuumiqlugulu qaffiuyut havallaktukhat Inuit havaktingit LHO-kunnit NHC havakvinginnut.

Uumilruhaarnaittua Havagviit

Maliglugit Uumilruhaarnaitumi Havagviini Maligaq, GN-kut atuqtakhaungitpiaktunik uumilruhaarnaitumik, uvaluunniit piffaarnahungitluni. Tamarmik havaktit taiguktakhariyat,kangikhilugullu maliqayariyakhatalu maligaq, ukuallu Havaktiliqiyikkut Maliktakhait Atuqquyauhimayut ilakhaliukhimayut atugakhanut. Taimaitumik, piyariaqaqtutit Angiyuqaak Katimayiitlu munariyakhait maliqattiaktukhat uumilruhaarnaitumi havagviini Kuapuliisitkunni.

Nunaryuami Iglukhanik Qanuriliurutikhaq

Quviahuktunga havaanganik Kuapuriisiup piyait iniqtiriami angirutingit atayuq angirutinga ukununnga Kaanatami Atukkiqtut unalu Igluliriyiiryuatkatut manikhakhanganut ukunuuna Nunavunmi Igluliqiitkut Maliganga.

Manikharningga pittaarninnga NHC-kut munariyaat hivituniaqtuq naunairiamti maniliuqtaminik iglumi akhuraaluk ikayuutiniaqtaa nunavut, pilugulu Aadlatqiiktut iglunik ihariagiyut Nunavunmiutanut.

Ihumagiara that 2019mit-20mut atayuq angirutinga iniqniaqtuq manikhaalu nunavunmungayuq ukunuuna the Nunavunmi Igluliqiitkut Maliganga nakuuyumik atuqtauniaqtuq. Ihumagiaraalu hivituyuq havaqatigiikniq ukununnga Kaanatami Atukkiqtut unalu Igluliriyiiryuatkatut hivumuunqtittihimmaaqtauyuq, unalu Turaaqtaut, hivulliutiyakhaq, Katujiqatigiinnivut, piyuq ukunuuna havaqatigiikniqmit.

Niriuktunga ihivriuriamti kaanatami ihariagiyauyuq pingahunik ukiunik qanuriliurutikhanut piyakhamik aturninnganut nutaaq manikhakhqaq, ihumagiugut ihuarhiniaqtuq nakuuqpiaqtumik ittumut Ihumaliurniq Qanuriliurutikhanganut Igluliqiitkunnu.

Maligutikhaq Hulinikkut Iglukhanun

Pingahunut ukiunganunngauliqtugut iniqtirininnga uuminnga Ihumaliurniq Qanuriliurutikhanganut Igluliqiitkunnu, Ihumagiara takugiami havakhimmaarninnga hivituyunik qanuriliurutinjut ilitriayyuq Ihumaliurninnganut, unalu angikliyuumiqlimayuq havaqatigiikniqaadlanut havakviuyunut timiqutigiyauyunullu pigiamikni ihuaqtunik qanuriliurutinginnik hulilukaarnillu atuliqtigiami.

Maligutikhaq Hulinikkut Iglukhanut Aadlatqiikpiaktut titiqqat piyariaqaqtut aullahimmanginaqtumik ilaupkaidjutikhainik tamainit kavamatkunit, aallanillu. Akhuuquyatka Katimayiuyut Tukimuaqtiiyunik naunairiamti Kuapuriisinga havaktuq pihimagiami akhuurninnga uuminnga Ihumaliurninnganut pingahuani ukiungani, taimaa qitqani akuniraalukmullu qanuriliurutingit akhuurutigiyauyuq.

2019mit-20mut, Ihumagiara Kuapuriisinga tunihimmaariami ihariagiyauyut ikayuutikhat Ihumaliurutiup iniqtininnnganut, Niriuktunga iliurailugu katimatjutikhamut tamna Ukiungani Qanurittaakhaanik Igluliqiitkunnut taiguagakhaq ukiakhampi 2019.

Nunalaani Havaktunik Pivalladjutikhamik

GN-kut Akuniraaluk Iluittuq Igluliqiitkut unalu Aivikhaittunut Maligaq, naunaipkaiyuq titiraq uumunnga Ihumaliurniq Qanuriliurutikhanganut, ilitariyait naunaittuq pidjutinga igluliqiitkunnit maniliurninnganullu. Ihumagiayauyuq havaktumik maniliurniq igluliqiitkunni piliuqtaaqtuq ayuittiaqtumik havaakhat talvunga igluqpiliurniqmut talvungalu piyut havaakhanut.

Taimaa 10nik ukiunik, Nunavut takuniaqtuq akhuerutauyumik nutaaq maniliurniq igluqpiliurninngani. Naunairami hapkuat nutaat maniliurninnga tamaat nakuuyumik piyut maniliurninnganut, akhuerutauyuq Kuapuriisinga havaktukhat Nunavunmi Ilihariaqpaallivinginnut, unalu angiyut kaantraliqiyunut, ilitarigiami akhuerutauyut ayuirhaqtunut unalu ayuirhaidjutinik pipkaidjutiniaqtaa nunamikni havaakhanik.

Ihuaqtumik ayuirhautiqalirumi, igluliqiitkut maniliurninnga piniaqtaa pittaarninnga ikikliyimirami Nunavuutim hivunikhaq ihariaginiq iglukhanik pipkaidjutilirumi angikliyuumiqlugulu inmingnut-ikayuutauniq.

Havaqatitigiikkut uvalu Iliiingnikkut

Turaaqtavut piyariaqaqtuq havaqatigiigutikhainik ihuaqpiaktunik havaqatikhamingnik ikayuutikhanganik inuuhanut Nunavunmiut. 2019mit-20mut, Ihumagiara Kuapuriisinga angikliyuumirami havaqatigiikkunngaa Nunavut Tunngavitkunnut, unalu tamaita pingahuuyut avikturhimayut Inuit katimayiingit. Una havaqatigiikkniq akhuerutauniaqtuq ihuarhigiami iglukhamut ayurhautingit ihuarhigiamilu igluliqiitkut kitunik piumayanganik piinarialik nunavunmi, unalluaq pivikhaqautit piliurninnga inuit nanminiriyainnik nunannga angikliyuumiutinganik.

Havaqatigiplugit Nunamingni Igluliqiyitkut Katimayiingit

Pihimagiami akhuerutauyuq Turaaqtavut hivulliutiyakhaq, Katujjiqatigiinnivut, Ihumagiara NHC, 2019mit-20mut havakhimmaaqtukhaq qayagittiaqtumik pihimagiami hakugiktigiami akhuerutaullaqtauyuq havaqatigiikkniq, taimaa LHO-nginnut.

Havaqatigiikkunngaa LHO-ngit akhuerutauyuq aulapkaininnganut Kuapuriisinganut tuniqhaininngalu iglukhanik iglumiutauyunut, takuyumayaraalu aadlangurhimayuq ihuarhaqhimayuq Ata"nguyat Angirutingit sainiqtauyuq LHO-nginnut atuliqtitauyuq uumani ukiumi.

Ilihimayunga uqariiyaqtangit ihariagiyangillu piliurhimayut hapkunani angirutingat akhuraaluk ihuarhiniaqtait iglut aulapkaidjutingit nunallaani, unalu naunairami akhuerutauyut nutaanguqtiniq ihuarhaininngalu iniqhimoayuq nunavuutim inuit iglukhanganik.

Havaktiinut Iglukhainik

Iniqtirnunngaa ihiivriuqniq GN-kut havaktingit iglukhait maligangit qanuriliurutikhangillu 2018mit-19mut akhuerutauyuq hivulliqpaaq talvannga piyakhat piliuriamti pinahuarutinik

aadlangurninnga ikayurniaqtaa havaakhanik, havakhimmaariamiklu, unalu Inuit havaakhangit kavamatkunni.

Ihumagiara Kuapuriisinga havaqatigiyakhaa Kiinauyaliriyiitkunnut Havaktuliriyiitkunnulu 2019mit-20mut naunairami pitquyauhimayut aadlangurninnga pinahurutimut ihuaqtumik iniqtiauyuq qilamiuqlutik.

Nanminiqaqtut Iglunik

Nakuuqpiqaqtumik nuutiqtiniq maniknik ikayuqtauyut inuknut havaktunulluuniit iglukhangit nanminiriyakhamut akhuerutauyuq talvannga piyakhaq ihuarhigiami inuup iglukhanganik, angikliyuumiqlugulu inmingnut-ikayuutauniq nakurudjutingalu. Aittuutit atukkiutiyakhallu pinahuarutingit tuniayauyuq NHC-kunnit akhuraaluk piyuq ikayuriami nuutiqtirniq nanminiriyakhanganut iglu naunairami nakuuyumik nanminiriyut hivuniqmi.

Quviahuktunga nakuuyumik pikmat 2018mit-19mut ihivriurami Kuapuriisiup tuniqhaininnga pinahuarutinik ikayuriamikni nanminiriyakhangit iglumik. 2019mit-20mut, Ihumagiara NHC havakhimmaaqtukhaq angikliyuumiutigiami atagiami nanminiriyauyuq iglukhat pinahuarutingit, unaliu aadlangurninnga pittaqaqtunut naunaithkutinginnik, qinirhialunilu piliurninnga nutaanik ilihaidjutinik piyut ihariagiyanginnut Nunavummiut. Ilaganilu, 2019-mit 20-mut, nahuriyara Koapariisiuyuq qiniriagani atuqtakhanik pivaliyaagani havaamik ajikutaanik qanurinigani atuqhimayuugaluap Nanminik Igliqarumayut Ikayuuhiakhainik Havaamik (HAP-mik). Aadlamut ikayuriami nuutiqtauninnga manikmik ikayuutauyut iglukhait tahapkununnga Nunavummiut akituvallaagingiyainnut, Ihumagiara Kuapuriisiup havaanga uyarakhiuqtuyunut pihimmaaqtuq piliurninnga iniqtirinngalu nanminiriyauyuq iglukhanginnik ikayuutauyut pinahuarutingit havaktinginnut.

Ugqughimayut Ihuaghaidjutikhinanit

2019mit-20mut, Ihumagiara uquiyaqniq inuit iglunginni hivulliutiyauyukhaq Kuapuriisinganit.

Ilihimayara Kuapuriisiup akhuerutingit ihuarhigiami uquk ayuirhaqtiglugit LHO havaktinginnut, kaantraktunullu ihuarhainiq uqukpiaqtunut iglunut. Akhuuquyatka Katimayiuyut Tukimuaqtiiyunik munarigiami ikayurlugulu havaanga hapkuat akhuerutauyunik, unalu akhuuqtut ilitarigiami piliurninnga ihuarhainiqmullu pidjutauyut mikhigiami uquknaittumik ingattaqpallaqaqtinnagu.

Aulapkainiq uvalu maniliqinikkut Munaginiq Uniujutinut Pitquyainik 2019-20mi

Una *Kiinauyaliqinirmut Auladjutikhinanut Maligaq (FAA)*, talvani Naunaitkut IX, Kavamatkunni Timiqutigiyangit, naunaikhiihimayut mikinikharmik iniqhiyarangamik titirautikhainut maniit atuqtauniinut iniqtauvikhainiklu Nunavutip Kavamatkunni Timiqutigiyangit ilauyutlu kitunik iluanniitukhanik aviktuhimayuni kuapulisitkut. Taimaalut, pidjutinganun angiklijuummirmihimajuni tautungnarnirni, kiullaktarutini nakuuniqarninginnilu, Ministat munarialgalit Nunavunmi kuapuriisinun tunijaqtun hivulliutikhainik tuniquinikkut aallaniklu anginiqaqtunik ilitturipkaidjutikhainik GN-kunun Nunavunmiunnunlu.

Aullaranginaqtunik unniudjutikhainik munaqhidjutikhainiklus, iliuraidjutikhainik Maligaliurvingmi Katimadjutikhainut, ilauyut:

- Kuapuliisitkut Havaanut Upalungaijautit, atautikkuuqatigilugik GN-kut Havaanut Upalungaijautit iliyauyt katimadjutikhanut.
- Ukiuq tamaat angijumik unniudjutimik tamainnin pihimavaktainni, kaantraaktigut akiliqtuhunilu aturutinik pijauvaktut Kuapuliisitkunit . Una naunaiyautikhaq, naunaiyautitluuniit, titiraqaqtukhauyt ikinnikhanik naunaiyautikhanik tadja hailiyunik talvani GN-kut Aipparurangat Pinahuarutikhanut Hulidjutainik Naunaiyautit Titiqqat, Akiliqtuiyananik Hulidjutainik Naunaiyautit Titiqqat unalu Kantraqaqtut Hulidjutainik Naunaiyautit Titiqqat. (Upalungajarnikkut Akiliqtuhuni Aturutinik Hulidjutiinni Unniudjutimik, ilihimalutit taapkuat ilitturipkaidjutit, pipkaqttaaqqtut ihuangittumik havagutikkut ilihimajariirutinik taapkununga akittarutiniarungnarhijunin, uqaqtaujukhaungittuq).
- Kiutjutit ukununga titiqqanun niriuktauhimanirni, titiqqanun qanuriliuquyautjutini, ukuallu Minstanin hivulliurutainnik uvani hivullirmi katimanirni Maligaliuqviup kinguagut Kuapuriisitkut pinninginni taapkununga titiqqanik.

Talvani 2019-20 hivulliuqtauhimaffaarhimayutit havagutigilugit aularaanginnaqtut unniutinikkut havaktakhatit ukununga Kiinauyaliqinikkut Havagvianun:

- Katimajiinnin angiqtauhimajunin manikkut aturutikkut aallakkiikniqarnikkut unniudjutinik ukuninngalu akiliqtuinikkut nalautinniarhimajunik ukununga aulapkaidjutini hanadjutikhanilu akitujunilu taimaatut qaangiraangata pingahut tatqiqhiutit tujuqtaujullu iluani 30-ni ubluni nungunningani pingahut tatqiqhiutini, ilaliutilugulu ukiup-nungunningani maliliqinikkut naunaijautianik piqarluni avatquhimanikkut/atugaqarnikkullu unniudjutinik.
- Malruiqtuqlutik uqauhiqaqlutik kuapariisiyuup maniliqinikut aulanigagulu unipaat DM-mut Atautimi Kiuyariaqaqtut Kamitiuyumut.
- Tamaita ublukhait havagutikhallu titiqqat ihariagijaujut upalungajarnikkut atautimungaqhimagjut kavamatkut maniliqidjutait qilamitqijauninginni hailihimadjutainni imaatulluunniit maliklugu tunijauhimajumi pitqujauhimanirni ublukhainni. Atanguyap titiraqhimayait uvaluuniin aalat uniudjutikkut (ilauyt Kuapuliisitkut kiudjutait) tiniyauyt haffumanga ihivgiuqtimin (tamangnik Qauhiyaqtiryuap Kanatamit uvalu aalat inmikuuqut ihivgiuqtit uvunga Kuapuliisitkut haffuman iukumi.
- NAC apiriyauyuq havaktukhaq havaktinginnut Kiinauyaliqitkut Kiinauyani Naunaipkaidjutinga Munariniqmullu havakvinga taimaa naunairiami Kavamatkunni Kiinauyaliqinirmut Maliktakhangit ihuaqtumik iliuraqhimayuq tamainni kiinauyaliriniqmut nauaipkaininngani.

Anginiqaqtuqlu uqaqatigiingniit tuhaumpkaitjutiillu aularaanginnaqtukhaq tamaani kavamaptingni. Napataani hakugighiyuumiqlugu uvagut inungnun timiuyut, apigiyatka Kuapuliisitkut aulahimaqlugu qanitumik havakniq hapkununga Kiinauyaliqiyitkut tamaini aktilaangini.

Niriuktunga uqaqatigiiknikkut hivulliutijaujukhanik hivunighainniklu titiraqhimajut uvani Titiraqhimajumik, Niriuktauhimanikkut.

Pittiarnikkut,

Nanngarijaujuq Patterk Netser
Minista Munariyalik Nunavunmi Igluliqiyiryuatkunik

Aadjiliuqhimayuq:

Terry Audla, Angiyuqaak Atanguyauyuqlu talvani Nunavunmi Igluliqiyiryuatkuni
Jeff Chown, Tukliq Minista, Kiinaujaliqijikkut Havagvia

FEB 14 2019

The Honourable Jeannie Haloak

Mista Bert Rose
Tuglia-Ikhivautap, Qulliq Alruyaqtuqtunik Ikumadjutiit
Titiraqarvinga 250
Iqaluit, NU, X0A 0H0

Halu Mista Rose,

Quviahuktunga tunihipluhi uminga Titiraqhimajumik Niriuktauhimanikkut uvunga 2019-20-mun. Una titiraq uqauhiqaqtuq havaarilrarumayainik iniqtirumayainiklu tiguaqtuutiyyakhainik Qulliq Alruyaqtuqtunik Ikumadjutinik Kuapariisiuyumik (QEC) nutaami aulanigani ukiuqmi, uqautauyut Kavamat Nunavumi havaakhitaunigini, *Turaaqtqvut-mi.*

Umani titiraqhimayut naunaiyautikhainik anginiqaqtunik mangit unniudjutingit pitquyauhimayut munariyakhaillu Kuapuliisitkut, atuqquplugit piyungnautit kiunnaqtullu aulapkaidjutikhangit atuqtakhaliurniq.

Nigiukhimayunga akhurhaiyaangat nuutaanik iliqatigiiktukharnik tapkuat QECKut Katimayiit Angiyukhiit Atanguyangit havaqatigiiktun taima havaqatigiyaangat tuniyaangat qayangnairutikharnik, havadjaktunik ihuaqtumik alruyaqtuutikharnik Nunavunmiunun.

Pitquyauhimayunik Pilluagakhaniklu 2019-20

QEC-kut 2019-mit 20-mut havauhikhainik upalugaiyaut mangilu atuqtukhat uqautauyuq malruuuknik atuqnipaqtuknik havaarilraaktakhainik Kuapariisiuyumi, amihut nalaumayut *Turaaqtavut-mi*, atuliqtuukhaugaluilu ihuaqnigini, inuuhiqatiaqnikhainiklu Nunavumiut ihumagilugit.

Inuit Havaliriagani Upalugaiyaut

Hiviliqmi aulanigani ukiumi atuliriaqnikhaagut, Nunavut Kavamangat (GN) atuqluaqtuq Inuit Havaliriagani Upalugaiyaut, QEC-kulu naunaituq upalugaiyautaat tikuaqtuutiyyakharaluagat Kuapariisiuyup havaktikhaqhiuruta, inukniklu ihuaqtauayunik hulijutinik amigaiqpaaliriagani Inuit havaktut tamainit havakviuyuni.

.../2

Tamita havakviuyuq ukiuqtaqtumilu kuapariisiuyut kiuyariaqaqtut atuliriagani inmik Inuit Havaliriagani Upalugaiyautimiknik ihuaqtuiklu atuqniginik ayuiqhajutinikpivalianikulu.

havaanik pipkagainik GN-kut, unaluaq kavamat ihuaqhaivaliatilugu atuqtakhanik qahaktunik hatqiqniganit Atauhinigani Havakviuyuq Inuknik Ihuaqtiliqinikut.

Uvanga Apitilirvik 2018, Inuit havaktiuyut talvani QEC imatut amigaitilangat 49%. Nahuriyara takuyaagani aulaniga Kuapariisiuyuup atuliqniganik akhurutigiyatik amigaiqpaaliriagani Inuit havaktut 2019-mit 20-mut.

Uumilruhaarniattuq Havagiit

Maliglugit Uumilruhaarnaitumi Havagviini Maligaq, GN-kut atuqtakhaungitpiaktunik uumilruhaarnaitumik, uvaluunniit piffaarnahungitluni. Tamarmik havaktit taiguktakhariyat, kangikhilugullu maliqayariyakhait maligaq, ukuallu Havaktiliqiyikkut Maliktakhait Atuqquyauhimayut ilakhaliukhimayut maliganut. Taimaitumik, piyariaqaqtutit Angiyuqaak Katimayiitlu munariyakhait maliqattiaktukhat uumilruhaarnaitumi havagviini QEC-kutni.

Igniqutiqaqviit Nutaaguqtignigit

Ukiuqtaqtuq inugiakhivalliatilugu amigaiqpaliatiugilu hanahimayut, aturumayauyuq nutauniqhanik igniqutinik alruyaqtuutinut ihuaqtauyunik amigaiqpaliaginaqtuut. Una ihariagiayuq amigaiqpaaliriagani alruyaqtuutinut ihuaqutiqaqniqmik agiklivaliaginaqniaqtuq kanataup kavamait Maniknik Atuqtitinigit Kanatami Hanayakhanik Havaamik (ICIP) tikipkainiaqtilugu nutaanik hanayakhanik nunagiayuunut atuqtukhani qulini ukiuni.

Ilagiyaani ICIP-mit manikhaakhat, Ukiuqtaqtumi Aulajutinut Manikhaqvik ikayuqniaqtuq atuqnipaqluaqtut alruyaqtuutinut igniqutit, hanaqiniqnik, igniqutilu himautihainik ikayuriagani kuapariisiuyuq agumatiyaagani inugiakhivalianigit atuqtauyumaniginiklu alruraqtuutit.

Nahuriyuga nutaaguqtirutikhanik huli tamini upalugaiyautimi akiliqtugakhanik ilagani Ukiuqtaqtumi Alruyaqtuutinut Manikhaqvikhaq 2019-mit 20-mut. Nahuriyara kuapariisiuyuq havaqatigitariagani Havakiuyuq Nunagiayuuni Kavamanilu Ikayuutinik ukua aturiaqaqtut ilagani ICIP-mi ilagiyainilu ilaliutihimayut Malruuknit Agiqatiriigutauyumi pivagiagani.

Allatqinik Alruyaqtuutikharnik Inmikkuuqtumik Pauwaqtuutinganik Piliuqtingitlu

Kavamauyut humiliqaa Kanatami mikhivaaliqtitinhuaqtilugit puyuuqniq ihuaqhivaaliariaganilu aulayutinut ihuaqniqnik tamaini hunaniliqaa pijutiqqaqtunik pivalianiganik ahianik aulajutinut atuqtukhat.

.../3

Tamna uqaqhugu, nahuriyatka QEC-kut akhuuqhimariagani mikhivaaliqniganik Nunavumi atuinaqniganik uqhuqyuanit alryaqtuutikhanik manikni ihuatiaqtumik Kuapariisiuyumi akituvalaagitaaganilu kivgaqtuqtamikni. Atuqniqaqtut havaariyahimaliqtut 2018-mit 19-mut pivalianiganik llikut Alryaqtuutinik Hanayunik Pitquhiyuq qaganuaq nutaaguqtinqiginik ukunuga *Qulliq Aulajutinut Kuapariisiuyuq Maligaqyuami* una pitquhiq atuliriagani.

Pauwatuutikhanik Naunaitkutikhangit

Haviniga QEC-kut amiakunik kitirijutinik havaaq atuqniqaqtuq apluriarunmik kuapariisiuyumit, nalaumayuqlu malruukni *Turaaqtavut*-mi havaarilraarumayaayuuknik. Mikhivaaliriaqniganik QEC-kut alryaqtuutinik aturumayaayunik atuinaqniganilu uqhuqyuat, havaaq ikayuqtuq havaarilraarumayaanik *pivaallirutivut*-mi naunaitumiklu muanriyaagani atuinaqhimaqtut nugutpalayulu ihuaqtit hivunikhami nakuruyaayaagani Nunavumiutanit. Ilaganilu, pipkariaqnigil kivgaqtugtatik hanayaagani nanminik alryaqtuutikhamiknik, havaaq ikayuqtuq amitaiqpaaliriagani nanminik pivagiagani Nunavumiut, nalaumaliriaqlutik,lu havaarilraarumayaanik *inuusivut*-mi.

2019-mit 20-mut, nahuriyara kuapariisiuyuq atuqtipaaliriagani una atuqniqaqtuq havaaq, ihuaqhivaaliqnigilu tuhaumajutit pijutiqaqtut havaami.

Uqauhiriimaaqlugit Tuhaumajutit

Tukuyumainaqtatka atuliqniga nutaap Timiuyumi Tuhaumajutinut Pitquhiq 2019-mit 20-mut. Amigaitqiyat ihuaqhahimayut tuhaumajutit timiuyumi pitquhiuyut havaaguyulu inuit kagiqhivaalirutiginiaqtaat QEC-kunik, ihuaqhivaaliriaaganilu havaqatiriiknigit ukunani inuknit ilauyunilu iakayuqtiriinit.

Nahuriyaga havaqatiriikhimarutikhanik tuhaumajutiniklu hamliuyuni ukuniga QEC-kuni havaanik hanayaniklu aktuniqaqtunik nunagiayayunik, havaaluat ilagiyaani Ukiuqtaqtumi Aulajutinut Manikhaqvikmi.

Nutaaq Titiraqvik Qamaniqyuami

QEC-kut pivalianiganik agiyut havaanik piyunaunmik tuukhiqtuunmik agiqtauyumavlutik hanayaamiknik nutaamik turaaqtaqvikhampik titiraqvikmi Qamaniqyuami, agiyuq apluriarut kuapariisiuyumi.

Ilariyara atuqniga ihuaqhivaaliriagani agiklivaaliriaganilu havakviyuq QEC-kuni havaktunit una kuapariisiuyuq amigaitilugu ayuruirutimiknik. Niriuktuga ihivriuriagani ihumagitquyait Alryaqtuutinut Akituniginik Ihivriuqnigagut katimayit ihumaliuqtiluga uumiga havaamik.

Aulapkainiq uvalu maniliqinikkut Munaginiq Uniujutinut Pitquyainik 2019-20mi

- Taamna *Kiinaujalirinirmut Auladjutainnut Maligaq* (FAA), uvani llangani IX, Kavamatkunnin Pivikharviit, naunaijarhimajait mikinikhaanun unniutinikkut havaktakhat uplughaillu ukununga Nunavutip kavamatkunnin pivikharviknun ilaqaqtuqlu naunaijaqpiarhimajunik pitjutikhanik ukununga Nunavunmi kuapuriisinun. Tamaluttauq, pitjutigvlugit hapkua nalunaitpaligutikhat, kiutiarutikhat uvalu aulatiarutikhat, Ministauyut munariyaqqaqtut aviktuqhimaguni kuapulisitkut havaktihimayait maliktakhanik ihuaqtunik naunaiyautikhainik hapkua Nunavut Kavamatkut uvalu Nunavunmiut.

Atuqtakhalukhimmaakpaktut titirautikhainutmunaridjutaikhainik iliyauhimayut katimadjutikhainut Maligalirvingmi ilauyt:

- Kuapuliisitkut Havaanut Upalungaijautit, atautikkuuqatigilugik GN-kut Havaanut Upalungaijautit iliyauyut katimadjutikhainut;
- Aipparurangat naunaiyattiakhimayumik iniqhiyarangamik titirautikhainut maniit atuqtauniinut tamainut pinahuarutikhanut, kaantraktut unalu atuqtitauninnganiklu hulidjutingit havaktauyunit QEC-kunit. Una unipkaaq, unipaaluniit, piqaqtuukhaugaluit ikiniqhanik hivuniqhijutikhainik taja qahaktunik GN-kut Aipagutuaraagat Niuvrutainik Hulijutinik Unipkaami, Atukafuutinut Unipkaami, Katraguyunilu Hulijutinik Unipkaaq (ihuaqhaqniganit Atukafuutinut Hulijutinik Unipkaaq, piniaqtit hivuniqhijutit, pijputaulaaqtut ihuitumik pivaalirutinik akitaqtautiayuni ilauyaqtunik, ukua uqautaugitaagani); unalu
- Kiutjutit ukununga titiqlanun niriuktauhimanirni, titiqlanun qanuriliuquyautjutini, ukuallu Ministanin hivulliurutainnik uvani hivullirmi katimanirni Maligaliuqviup kinguagut Kuapuliisitkut pininginnin taapkununga titiqlanik.

Talvani 2019-20 hivulliuqtauhimaffaarhimayutit havagutigilugit aularaanginnaqtut unniutinikkut havaktakhatit ukununga Kiinauyaliqinikkut Havakvianun:

- Katimayit angirutikharnik maniit atuqtauyukharnik naunaitkutiqqaqtunik akikhangitlu auladjutikharnik tamagnun auladjutikharnik ihuaqhaidjutikharniklu maniit akituyut atuqtauyukhat hitamahuiqtuqhutik ukiungani, tuniyukhat 60nik ubluinnik talvunga kinguliuyunun hitamahiuqtukhutik ukiunganik, ilauluni ukiungani nutqaqtirviangani maniit atuqtauyukharnik naunaitkutitigun maniqaqtun/atugaqaqtuniklu ilituqhaidjutikharnik.
  - *Tamma 60stunik ubluanganik umikvikhangit, tukhiqtauhimayuq QECKutni, utiffaarniaqhmaat hivunirmi, ikikliyimirniaqturlu 30nik ubluanganik aulayanagat allanik nunalaani havakvingit ilituqhaidjutikharnik.*

.../5

- Malruiqtuqlutik uqauhiqaqlutik kuapariisiuyuup maniliqinikut aulanigagulu unipaat Tuglia Ministam Atautimi Kiuyariaqaqtut Kamitiuyumut;
- Tamaita ublukhait havagutikhallu titiqqat ihariagijaujut upalungaijarnikkut atauttimungaqhimagut kavamatkut maniliqidjutait qilamitqijauninginni hailihimadjutainni imaatulluunniit maliklugu tunijauhimajumi pitquauhimanirni ublukhainni.
- Ihivriuqtinin titiqqat (ilauyullu Kuapuriisitkut kiutjataa) tuniyauhimayut ihivriuqtimin (taapkunannga Kiinauyanut Ihivriuqtiyuamin Kanadami uumanngalu quyaginnamin ilikkuuqtumin kiinauyanut ihivriuqtimin) tamainnun ihivriuqhinirnun Kuapuriisitkunnun talvunga ukiumun.
- QEC-kut apiriyaayuq havaqatigilugit havaktiit Kiinauyaliqinikkut Havakviani Maniliqinikut Unniutjutikkut Munarinikkullu pipkainikkut Kavamatkunni Maniliqinikut Aturutit atuqtipkaqtauyut tamainni maniliqinikut unniutjutinik;
- QEC-kut uqautihunguyait qauyihaity adjiliuqulugu Maniliqiyi apparurangat maniit atuqtauniinik ihivriuqtauniaqtut upalungaiyautikhanik, qanuriniinik maniit ihivriuqhidjutainik, qanuriliurutikhainiklu titiqidjutanik maniliqiyimit allaniklu unniudjutinik; imalu
- QEC-kut pipkailahiniaqtut hapkuninga Internal Audit Services, Kiinauyaliqiyikkut, havaktitilutik maniit atuqtauniinik ihivriuqhidjutainik havaltut munariyakhait munariniaqtaitlu hapkuat Internal Audit Services piqariakhainik tamainik, tamainut pittaaqtuq, inirnariktukhanik tamainik timiuyut hulipkaidjutainik, titiqaniklu, piutainiklu havaktiiniklu.

Anginiqaqtuqlu uqaqatigiingniit tuhaumapkaitjutiillu aularaanginnaqtukhaq tamaani kavamaptингni. Pitjutimi hakugigharnikkut kavamatkunnin pivigikharnirni, apiriyyara QEC-kut aularaanginnaqtukhaq havaqatigiittiarlugit Kiinauyaliqinikkut Havakvia tamainni.

Niriuktunga uqaqatigiikkinkut hivulliutijaujukhanik hivunighainniklu titraqhimagut uvani Titraqhimagumik. Niriuqtugalu piyaamni ihivriuriaganilu kiujutigiyat.

Pittiarnikkut,

Jeannie Haloak

Minista munaqhiyuq hapkuninga Qulliq Alruyaqtuqtunik Ikumadjutit

una titraq aadjiliuqhimayuq hapkunanut:

Mr. Bruno Pereira, Angiyuqaak Atanguayayuqlu, Qulliq Alruyaktuqtunik ikumatjutiit
Mr. Jeff Chown, Ministaup Tuglinga, Kiinauyaliqiyitkut